

Ministarstvo
ekonomskog
razvoja

**Informacija o aktivnostima na pripremi učešća Crne Gore na Svjetskoj izložbi
Expo 2025 Osaka**

Oktober 2024. godine

Aktivnosti na pripremi učešća Crne Gore na Svjetskoj izložbi Expo 2025 Osaka

Realizacija međunarodnog konkursa za koncept i sadržaj postavke izložbe u nacionalnom paviljonu

Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj 21. marta 2024. godine, zadužila Ministarstvo ekonomskog razvoja da raspiše javni Konkurs za idejno rješenje izložbe za paviljon Crne Gore na Svjetskoj izložbi Expo 2025 Osaka. S tim u vezi, Ministarstvo ekonomskog razvoja raspisalo je Međunarodni konkurs za koncept i sadržaj postavke izložbe u nacionalnom paviljonu Crne Gore na Svjetskoj izložbi Expo 2025 Osaka, koja će se održati od 13. aprila do 13. oktobra 2025. godine u Osaki, Japan.

Cilj raspisivanja ovog konkursa bio je da se dođe do najboljeg idejnog rješenja za paviljon Crne Gore na prestižnoj izložbi Expo koje će biti usklađeno sa postavkom, prilagođeno prostoru u kojem će se održati izložba i koje će na jedinstven i inovativan način uskladiti koncept izložbe sa krovnom temom Expo 2025 Osaka „Dizajniranje društva budućnosti za naše živote“ i podtemom „Povezivanje života“.

Na konkursu, koji je trajao od 14. maja do 27. juna 2024. godine, ukupno je pristiglo 15 radova. U sastavu konkursne komisije i žirija bili su: dr Sonja Radović Jelovac, dipl.inž.arh., predsjednica žirija; Princ Nikola Petrović Njegoš, arhitekta i Generalni komesar paviljona Crne Gore na Svjetskoj izložbi Expo 2025 Osaka, član; mr Novica Mitrović, dipl.inž.arh., predsjednik Strukovne komore arhitekata IKCG, član; prof.dr Svetlana Perović dipl.inž.arh., dekanka Arhitektonskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, članica; Vanredni prof. Aljoša Dekleva, dipl.inž.arh., M. Arch (Dist) AA, član; dr Vladislav Šćepanović, direktor Muzeja savremene umjetnosti Crne Gore, član; mr Ivona Savićević, generalna direktorica Direktorata za međunarodnu saradnju, evropske integracije i implementaciju EU fondova u Ministarstvu ekonomskog razvoja, članica. Stručni izvjestioci Konkursa bili su: Maja Delić, članica izvršnog odbora Strukovne komore arhitekata i Ljubiša Pavićević, predstavnik Ministarstva ekonomskog razvoja.

Dobitnici nagrada međunarodnog konkursa:

1. Prva nagrada: Šifra rada 73925 – 10.000,00€

Autori: Can Kalinsazlioğlu, Harun Beyhan, Osman Can Bagatir, Gülten nur Bilgiç, Ece Kandemir

Država: Turska

2. Druga nagrada: Šifra rada 61490 – 6.000,00€

Autori: Mattia Di Bennardo, Giacomo Tomidei

Država: Italija

3. Treća nagrada: Šifra rada 53427 – 4.000,00€

Autori: Jordanovska Ivana, Calmes Léo, Žikić Lazar

Država: Francuska

Stručni žiri je pripremio prateća dokumenta i to, Izvještaj žirija, Odluku žirija i Izvještaj o otvaranju podataka o autorima koji su objavljeni na sajtu Ministarstva ekonomskog razvoja zajedno sa rezultatima¹ ovog međunarodnog konkursa.

¹ <https://www.gov.me/clanak/rezultati-medunarodnog-konkursa-za-koncept-i-sadrzaj-postavke-izlozbe-u-nacionalnom-paviljonu-crne-gore-na-svjetskoj-izlozbi-expo-2025-osaka>

Tender za adaptaciju izložbenog prostora paviljona Crne Gore za potrebe predstavljanja na Svjetskoj izložbi Expo 2025 Osaka, po principu „ključ u ruke“

Nakon završetka Međunarodnog konkursa za koncept i sadržaj postavke izložbe u nacionalnom paviljonu Crne Gore na Svjetskoj izložbi Expo 2025 Osaka i nakon što je stručni žiri konstatovao da je prvonagrađeni rad korigovan u skladu sa preporukama koje su navedene u Izvještaju žirija, stvorili su se preduslovi za dalje aktivnosti na pripremi tenderske dokumentacije za adaptaciju izložbenog prostora paviljona Crne Gore za potrebe predstavljanja na Svjetskoj izložbi Expo 2025 Osaka.

S tim u vezi, U okviru Direktorata za međunarodnu saradnju, evropske integracije i implementaciju EU fondova, odnosno Direkcije za pripremu učešća na Svjetskoj izložbi Expo, otpočeto je istraživanje tržišta Japana radi procjene vrijednosti predmetnih radova koji uključuju: izradu glavnog projekta; adaptaciju izložbenog prostora i tkz. „komercijalnog prostora“; održavanje postavke izložbe i audio-vizuelnog doživljaja; opremanje kancelarije površine 12m²; vraćanje izložbenog prostora u prvobitno stanje nakon završetka Expo izložbe i ostali radovi koji će biti utvrđeni raspisom tendera. Uz posredstvo Expo Organizatora, koji je dostavio listu potencijalno zainteresovanih kompanija, upućeni su zahtjevi za dostavljanje preliminarne procjene troškova realizacije tendera po principu „ključ u ruke“. Od ukupno šest kompanija kojima je upućen zahtjev, dobijene su dvije procjene troškova i to na iznose od (1) 2.128.000,00\$ i (2) 1.619.376,00€.

U skladu sa Planom učešća Crne Gore na Svjetskoj izložbi Expo 2025 Osaka, koji je donijela Vlada Crne Gore na sjednici od 30. juna 2023. godine, za potrebe dizajna i opremanja paviljona, na osnovu pristiglih komercijalnih ponuda, ovi troškovi su bili procijenjeni na iznos od cca 1 milion EUR. U skladu sa predmetnim planom, za potrebe opremanja paviljona za 2024. godinu planirana su sredstva u iznosu od 400.000,00EUR od čega je Budžetom za 2024. godinu odobreno 360.000,00, dok su preostala sredstva u iznosu od 600.000,00 predviđena za 2025. godinu.

Značajno je napomenuti da je prvobitna procjena troškova rađena na osnovu tadašnjih prosječnih cijena radova po metru kvadratnom, koja je u trenutku pripreme Plana učešća bila jedina referenca. U međuvremenu, došlo je do rasta cijene izgradnje u Japanu usled globalnih poskupljenja. Pored navedenog, na rast cijena značajno je i uticao zemljotres u prefekturi Ishikawa, Japan, koji se desio početkom 2024. godine. Zemljotres je umnogome promijenio stanje na tržištu građevinskih radova, budući da je veliki broj izvođača radova usmjerio svoje aktivnosti na adaptaciju i izgradnju urušenih objekata. O navedenom, kao razlogu porasta cijena izgradnje i adaptacije prostora, kao i o sve manjoj dostupnosti građevinskih firmi, je obavještavao i Organizator.

Imajući u vidu da su cijene za izgradnju i adaptaciju objekata u Japanu značajno porasle u posljednje dvije godine, od kada je sprovedeno prvobitno istraživanje radi formiranja Plana učešća, odobrena sredstva nisu dovoljna za realizaciju projekta i raspisivanje tendera, te su za potrebe ovog tendera, pored odobrenih 360.000,00EUR za 2024. godinu i Planom učešća predviđenih 600.000,00EUR potrebna dodatna sredstva u iznosu od dodatnih 660.000,00EUR (ukupan iznos tendera 1.620.000,00EUR).

Takođe, od velike je važnosti istaći kompleksnost raspisivanja tendera za adaptaciju izložbenog prostora Crne Gore na Svjetskoj izložbi Expo 2025 Osaka u Japanu. Da bi se uspješno sproveo postupak javne nabavke, potrebno je sprovesti procedure u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, s jedne strane, dok se radovi izvode u Japanu, te je potrebno poštovati zakonske regulative Japana i smjernice i regulative Expo Organizatora s druge strane.

Budući da se Expo izložba otvara 13. aprila 2025. godine, te da u skladu sa Expo smjericama, sve zemlje učesnice moraju imati instalirane izložbe do 13. marta 2025. godine, neophodno je pokrenuti postupak javne nabavke adaptacije izložbenog prostora Crne Gore u što kraćem roku. Dodatno, kako bi ovaj tender bio uvršten u Plan javnih nabavki, potrebno je obezbijediti dodatna sredstva u iznosu od 1.260.000,00EUR, odnosno obezbijediti saglasnost da će navedena sredstva biti obezbijeđena u Budžetu za 2025. godinu.